

Beletristica, sciintie, arte, viétiã socialã, moda.

<p>Pest'a Domineca 14/26 iunie</p>	<p>Vã esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni. In fia-care anu prenumãrãtii capeta dõue tablouri pompõse.</p>	<p>Pretulu pentru Austri'a pe ian.—jun. 4 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe ian.—jun. unu galbenu, pentru tablou trei sfãnti.</p>	<p>Nr. 24.</p>	<p>Cancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 21, unde sunt a se adresã manuscriptele si banii de prenumãrãtiune.</p>	<p>Prenumãrãtiunile se potu face la tõte posteale. Pentru Romani'a in librãri'a dloru Sococu et comp. in Bucuresci.</p>	<p>Anulu VI. 1870</p>
--	--	---	----------------------------------	--	---	--

Dõmn'a casei, — femeia.

(Fine.)

Femeia nu are numai puterea d'a sustiené si de a reinaltia; dar si pre aceea d'a consolã. Natur'a, care a inzestrat'o cu sorgintea lacrimiloru, i-a datu totu in acel'a-si timpu darulu consolatiiunii. Femeia are o putere minunata d'a repune surisu pre buze precandu anim'a-i este sfarimata. Printr'unu feliu de ipocrisia generõsa, ea face sê renasca in giurulu ei pacea, pre care a perdut'o, si portandu ea in sa-si o plaga necurabila, indulcesce si vindeca precãtu i sta in potintia, pre acelea cari o inconjora.

Ast'a nu este inca totu; femeia este incãtuva consciintia familie. Se pare in fine, cã femeia, care are spiritulu mai vfu si mai finu decãtu barbatulu, trebuie asemenea sê aiba si consciintia mai via si mai delicata; cu tõte estea este pré justu, cã acést'a nu este totu-deuna absolutu adevãratu.

In tõte dfilele barbatulu comite gresieli in viéti'a publica, si audfmu cum se atribue influintia femeiei si este adevãratu cã cãte-va dintre dinsele, chiar din cele mai destinsã, nu su-destulu de susceptibile pentru obligatiunile, cari ésu din viéti'a familie; interesele generale nu au destula valõre in ochii lor; totu ce nu

este famili'a lor, li este pré strainu, si ele credu chiar de o detoria d'a amorti consciintia si principiile barbatulu publicu. Cea mai mare parte au o ambitiune esteriõra care pune mai multu pretiu pe marimea positiunii, decãtu pe soliditatea consideratiunii. Adesea preferu lucrulu, care aduce unu venitu, aceluia, care onoreza si care ilustreza. Ele nu sciũ ca ceva superioru familie, chiar acea este justitia si demnitãtea. Nu trebuie de locu sê luãmu in nume de reu femeiei aceste idei false, culp'a nu este a ei, ci a unei educatiuni superficiale, care nu desvõlta indetulu intr'ins'a ideile generale si inalte!

I. Toequville dõce in corespundintia sa: „Vedũ unu mare numeru de femei, cari au o mia de virtuti private, in cari se diaresce actiunea directa si binefacãtoria a religiunii; care gracia lor, sunt socie fõrte fidele, stapane fõrte juste si indulgente catra servitorii lor, caritabile catra neavuti, dar cãtu despre acea parte a detoriei, care se reporta la viéti'a publica, paru a nu avé nici cea mai mica idea. Nu numai cã nu le practica ele inse si, dar paru a nu avé nici celu pucinu idea d'ale incalcã acelor'a a supra caroru au influintia. Acest'a este unu faptu alu educatiunii, care le este ca invisibilu.“ In alta epistola Toequville este mai pucinu aspru si dõce: „Am vediatu de o suta de ori,

dîce elu, in cursulu vietiei mele, barbati slabi aretandu adeverate virtuti publice, pentru că aveau lunga dînsi o femeia, care i sustienuse in calea acést'a, nu consiliandu-li atare séu atare actu particulariu, ci esercitandu o influentia partificatória a supra manierei, cu care trebuie sê considereze in genere datorí'a si chiar ambitiunea. Adesea inca, trebuie sê o marturisescu, amu vediutu lucru interioru si domesticu, care pucinu câte pucinu transforma pre unu barbatu, carui-a natur'a i datuse generositate si marinimía, intr'unu lasiu, ambitiosu, vulgaru si egoistu, care chiar in afacerile sale termina prin a nu mai vedé si intielege decátu midilócele, prin cari sê-si faca positiunea sa mai comóda si mai usióra. Si cum se intimpla acést'a? Prin contractulu de tóte dîlele alu unei femei oneste, socia fidela, buna mama de familia dar in care notiunea cea mare a detoriei de materia politica, in sensulu seu celu mai energicu si celu mai inaltu, fusese in totu-de-una, nu voiu dîce combatutu, dar immoratu."

Dar déca femei'a nu este totu-deauna unu conducatoriu atátu de impartialu si atátu de dreptu in afacerile esteriore, este admirabila intru a repune puritatea si ordinulu in interioru. Precandu barbatulu se ratacesce, precandu-si compromite famili'a prin desordinile sale, datorí'a femeiei este a-lu reconchide prin armele cele dulci si poterice, pre care natur'a si amorulu le-a pusu in manile ei. Acést'a nu este o mica intreprindere fara indoiéla, si mai multu de o femeia descuragiata cedéza si renuntia la cea d'antâiu lovitura. Ce desceptiune pentru o fiintia care nu scie nimicu despre coruptiunea umana, si a carei inocintia abié póte crede in esistinti'a viciului; d'a intelní acele viciuri toemai in acea fiintia, careia i detoréza respectu si ascultare! Cu câtu mai multu i s'a inspiratu idei inalte si pure a supra santieniei familiei, cu atátu mai de susu cade, si se vede aprópe de desperare; vediendu-se obligata d'a si-marturisi ei in sa-si, câ acel'a pre care ea trebuie sê-lu venereze merita dispretiulu tuturor! Ce lupta in acésta anima deconcertata! Cum? in ce modu se consiliezi ratiunea si datorí'a ei? Cu ce modu se inabusiesca acésta vóce interiora, care striga: „tradare?“ Déca ea iubesc — ce cadere teribila! si déca nu iubesc si mai teribila inca! Dar déca femei'a cedéza acestei descuragiári, totulu este pierdutu, dreptu acea este de doritu ca o juna fia sê nu aduca cu sine in casatoria o pré mare neesperintia, nu trebuie spáimentata, si nu trebuie sê i se arete la fia-care pasu unu precipitiu, dar póte c'ar fi bine

ca sê fia preparata la incercárele vietiei, pentru ca sê nu succombeze dorerei celei d'antâiu desilusiuni, si sê nu-si ruineze ea in sa-si cele din urma sianse de fericire prin violentie inoportune si irremparabile!

Este inse fórte raru, ca femei'a sê renuntia sperantiei d'a restabilí ordinulu si fericirea in caminulu casei. Viulu ei naturelu, care se umilesce cu inlesnire, se realtia cu acea-si usio-retate si prim'a ei cugetare este d'a luptá cu curagiu, dar cea ce amortiesce si uséza acestu curagiu este nesuccesulu. Si cu tóte acestea ea nu trebuie sê renuntie decátu dupa ce a secatu tóte sorgintile. Paciinti'a, tandreti'a, lacremile, veseli'a, tacerea, tóte sunt arme in manile ei, de n'ar fi facutu decátu a oprí reulu, si a-i combate progresulu, totu n'ar fi perdutu de locu ingrigirile ei, si apoi, nu trebuie sê se uite de locu la succesu; ci la detoria.

Partea cea mai grea pentru o femeia, care lupta in contra desordineloru barbatulu este d'a conciliá just'a stima, ce-i datoresce in totu-de-una cu aversiunea, de care nu se póte oprí a simtî pentru viciurile lui. O femeia mediócra séu perversa nu va lipsi d'a aflá ací unu pretestu d'a usurpá autoritatea; sunt fara indoiéla casuri, in cari acésta extremitate devine necesaria; in genere inse nu este calea acést'a, prin care femei'a si-va indreptá barbatulu.

S'a pledatu pentru femeia dreptu d'a compensá gresielele barbatulu prin gresieli egale. Nimicu mai funestu decátu atari principie, nu am trebuintia a spune câ infidelitatea are totu acelea-si consecintie din o parte si din cealalta; d'altmintrea reulu nu este nici odata justificatu prin reu. Nu cunoscu decátu dóue moduri de conduita, cari sê fia demne de o socia tradata: o clementia curagiósa precátu timpu reulu este inca reparabilu, si candu nu mai este remediu, o mandra resemnatiune.

Resemnatiunea este o virtute fórte trista, ea nu are nimicu, ce vorbesce imaginatiunii, nu are de locu stralucire; unii o numescu o lasitate, favórea ómeniloru i lipsesc, si fórte raru si-are recompensa. Si cu tóte acestea ea este celu din urma cuventu alu vietiei femeiei, dupa ce a intrebuintiatu tóte medilócele, se vede sfortiata d'a renuntia fericirii. Dar câtu de debile si órbe sunt opiniunile omenesci! Si cu câtu de multa marinimía in acésta paciintia silentiósá, si in acea marginire austera a ori carei ilusiuni, decátu in pornirea unei manii nepoterice si facilile resbunari ale tradárii. Nu mergu pana a dîce, câ socí'a trebuie sê suferi totu, chiar maltractárele si dispretiulu; legea-i

acorda spriginulu ei, candu acésta sarcina e pré grea de portatu, nici moral'a, nici religiunea, nu interdîcu femeiei d'asi scapá cele din urma remasîtie a le fericirii ei condamnandu-se solitudinei. Adesea chiar interesulu copîloru sei esige o atare despartîre: Cadia atunci responsabilitatea a supra aceluia, care a necesitat'o! Dar, fîa ca femeia'á ajutata de lege, se sgdue jugulu unei servitudini nesuferibile, séu ca printr'unu eroismu si mai mare inca, sê suferi martiagiulu cu curagiu, nu póte nimicu in contra destinului: ori-ce alta consolatiune i este interdîsa afara de aceea a virtutii si a maternitâti. Marturisescu, cá pana in punctulu acest'a virtutea nu-si mai ajunge numai cu ea in sa-si; are debuintia de unu razimu; si nu vedu altulu decátu simtiementulu religiunii. Pietatea atátu de convenabila inimei femeiei, atátu de convenabila in veselía, atátu de convenabila in adversitate este singur'a arma, care se póta protege femeia'á contra ei in sa-si si contra tentatiuniloru revoltei si resbunârii. — Éta idealulu pre care l'am propune cu placere sabiei femeii: a administrá interiorulu cu ordinu si elegancia, a guverná servitorii cu firmitate si umanitate, a-se radicá intr'o linia cu barbatulu printr'o educatiune cultivata, a impartî interesulu cugetâriloru carierei sale, si a-i recreá órele de repausu prin agrementulu unui spiritu ornatu, a-lu consiliá, a-lu spriginí, a-lu inaltíá, a-lu consolá; déca se ratacesce, a-lu in tórce la caminulu familiei, a purificá prin propri'a-i puritate totu, ce o inconjora; déca totu este pierdutu, déca este redusa la unu amoru fara sperantia, sê se scape de sine-si printr'o pioasa resemnatiune: éta adeveratulu idealu de femeia, singurulu, care convine mandrei si tenerei ei animi, singurulu, care i lasa totu carmenulu fara d'ai luá ce-va din nobleti'a si demnitatea ei.

Si cu tóte acestea s'a propusu femeii unu altu idealu, alte sperantie, unu altu venitoriu. I s'a spusu, cá viéti'a pacinica nu este decátu pentru sufletele cele mediocre; dar cá sufletele libere si generóse au alte legi. I-s'a aretatu detori'a ca o conventiune si virtutea ca o debilitate. — I s'a pusu inaintea ochiloru nu sciú ce visuri stralucitórie de fericire, din care sunt escluse placerile moderate, afectiunile inocente au sterilele dulceti ale intimitâti, detoriéle seriose, si trumósele virtuti. Pentru a spune, in fine, totu, au facut'o sê créda, cá nu este marimíá decátu in pasiune.

Predicatiuni nefericite, cari au causatu animelorú plage profunde! Acea, care si-a scu-

turatu jugulu, afla intr'aceste principie o justificatiune orgoliósa; aceea, cari sunt pe priponu orbiti si farmecati, sunt terîti in fundulu abisului, in fine fericiti si innoenti scotu dintr'ins'a, fara scirea loru, germeni, cari voru cresce, voru fructiferá, voru inseniná póte intr'o dí suflet le nascute pentru binele care, fara de fatalele lumine care li-s'au datu despre tempestele animei, ar fi urmatu armoniosulu cursu alu unei esistentie pasnice si inocente.

Póte cine-va díce, cá scriitorii sê ffa opriti d'a depinge pasiunea? Nu; dar este iertatu a-i dá dreptu. Dar ve intrebú, pasiunea in cartile Dvóstra nu are totu de-un'a resonu? Nu este óre numai ea mare, generósa si santa? Nu este ea óre regin'a, idolulu, divinitatea? Totu ce nu este pasiune, nu este óre egoismu, calculu, conventiune, ipocrisia? Astfeliu se schimba traversurile cu secolii; in secolulu alu 18-lea se celebrá placerea, in alu 19-lea se diviniséza pasiunea; este acést'a óre unu progresu? nu sciú nimicu, cá-ci déca moral'a placerei molesiesce, onóréza, strica sufletulu, moral'a pasiunei le arde, le deséca si le devoréza.

Voiu aflá óre cuvente, nu dícu destulu de tari, ci din contra destulu de cuprindietórie pentru a depinge tabloulu pasiunei in familia? Nici nu me voiu incercá a depinge pasiunea cu coloru pré viué si pré esacte, chiar pentru a o proscie, ar fi a o favorisá. Pentru a resume acestu tablou, me voiu multumí a imprumutá o linia admirabila din aceea carte, care se díce, c'aru fi mai frumósa, ce a esítu din manile omenesci: „Ceea ce se presinta mai antáiú spiritului, aceea este o simpla cugetare, apoi o imaginatiune fórte, in urma placerea si o rea miscare, si in fine consimtiementulu.“ Ce sciintia avea acestu misticu necunoscutu despre sufletu, care din fundulu chiliei monastice, depingea in termini concisi si patetici tóta istoria pasiuniloru omenesci!

Éta reulu. — Care i este remediulu? Totu aceea carte ni-lu invétia: „Circa initium vigilandum est“: „Trebuie veghiatu la inceputu.“ Si cu tóte estea la inceputu se veghieza mai pucinu. Ce este unu surisu, ce este unu cuventu placutu? Dar, quanto diutius ad resistendum quis tarpuerit, tanto in se quotidie debilior sit et hostis contra eum potentior: „Din ce adormi mai tare si te amortiesci mai tare, din ce vointi'a devine mai debila, si inamiculu mai potericu.“ Spiritulu, care mai antáiú a aflatu in debilitatea inamicului unu pretextu pentru a-lu neglige, afla in urma unu nou pretecestu in forti'a lui pentru a cadé si astfeliu se afla

totu-de-odata succesivmente incinsu prin dóue sofisme; antâiu „nu se platesce“ si in urma „este pré tardîu.“ Dar aceste dóue sofisme nu trebuie sê afle resonu in curagiulu nostru, nu este nici odata pré de timpuriu, si nici odata pré tardîu, pentru a-si scapá pacea sufletului séu a redá onórea caminului seu.

Dupa Paulu Janet.

Adelin'a Olteanu.

Suvenirea.

Tu, ce mi-ai lucitu o data ca o stea de fericire
Printre celelalte stele, pe unu ceriu curatu seninu;
Tu, ce mi-ai lasatu in sufletu o frumósa suvenire,
Si mi-ai alinatu dorerea cu nectarulu teu divinu!

Unde esti acuma óre, dieitate adorata?
Esti ferice, esti voiósa in locasiulu teu de flori?
Alu teu sufletu mai gandesce l'a mea anima 'ntristata?

Vre unu visu de suvenire ti-s'aréta despre diori?

Vai! candu trist'a-mi cugetare catra timpii trecuti
sbóra,

Si in sbo rulu seu strabate in ilusii de amoru;
Câte vise fericite, ce fantasme o 'nconjóra
Si 'noesce suvenirea cu fantasticulu loru sboru!

Vedu casuti'a ta frumósa, foculu care licuresce
In caminu, candu radi'a lunei prin ferestre ne priviá,
Lamp'a stinsa jumatate, ca o juna ce zimbesce,
Si privirea ta de flacari ce-ai mei ochi o intilniá!

Vedu si buz'a ta ardienda, de amoru inflacarata,
Cum pe buz'a mea se lasa intr'unu dulce sarutatu,
Facendu sinulu sê-mi palpitate, facendu anim'a sê-mi
bata,

Miscandu totu intr'alu meu sufletu amorosu si infocatu!

Te mai vediu inca, iubita, intr'unu patu cu flor cele
Standu a leae, candu eu fruntea p'alu teu sinu o rezemam;

Vediu trupsiorulu teu ca neú'a cu mîi vine albastrele,

Si doui crini pe sinu-ti fragedu ce privindu-i me rosiam.

O! in asta lume vana, tóte-su vise trecatórie! . . .
Te descepti, cauti in prejuru-ti, vedi cá visulu a sboratu.

Nu remane nici o umbra, totulu trece ca o flóre,
Numai suvenirea-i dómna intr'unu sufletu intristatu.

Adi me afli 'n meditare, in viéti'a izolata,
Fara nici o mangaiare, fara vr'unu consolatoru!
Me gandescu, déca se póte, ca sê te mai vedu o data,
Sê te stringu in bracie dulce, sê-ti vorbescu d'alu
meu amoru.

Sê-ti descriu a mea simtîre, sê-ti spui dulce mea iubire,

Sê-mi respondi l'a mea dorintia candu eu tandru-ti voui optí;

Sê m'adapi d n cup'a d'auru cu nectaru de fericire,
S sê-mi spui, cá totu-de-una, cá eternu me vei iubi.

O! ce dulce cugetare! câtu de iute si-ia sborulu;
Dar se 'ntórce intristata, invelita de unu noru;
Câ-ci gasesce inainte-i numai ce-a lasatu amorulu:
Suvenirea cea placuta, si neperitoriulu doru.

Déca tu esti fericita in retras'a-ti locuintia,
Mai gandesce si la mine, intr'unu timpu mai liniscitu;
De nu ca 'n trecute díle, celu pucinu ca cunoscutia,
Séu mai bine ca amica, dar sê sciu cá te-ai ganditu!

O! E dulce suvenirea candu de animi ni vorbescu!
E, iubita, pentru sufletu, ce e rou'a pentru flori.
Candu gandescu la suvenire simtiu cá anim'a mea
cresce,

Ca in dílele trecute de frumóse serbatori.

L. C. Fundescu.

Rosalba.

(Novela de E. M. Oettinger.)

(Urmare.)

Admiratiunea lui o facú si mai confusa.
— Signora, intrebà streinulu, câtu tempu ati lucratu la acestu capu-de-opera?

— Abiá o luna. . .

— Si pretiulu acestui cadru, adause elu intr'unu tonu rapede.

— Eu nu n'am ganditu nice odata la vendiarea lui.

— Voiti s'o pastrati pentru Dvóstra?

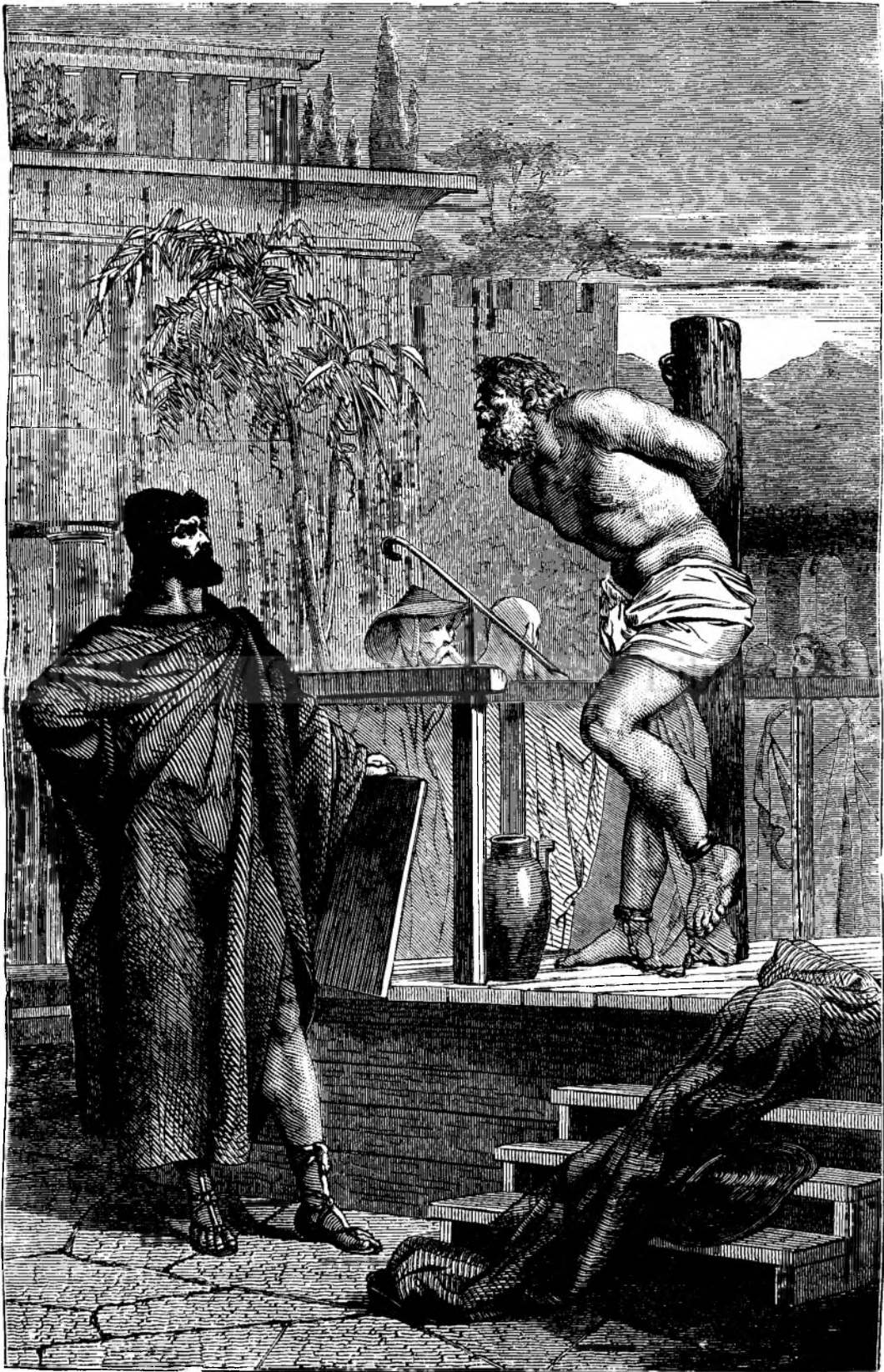
— Spre a vedé, cu tipulu acest'a, cum cine-va se schimba din anu in anu.

— Signora, eschiamo necunoscutulu, ca-diendu pe genunchie, ve imploru, ve conjuru a-mi lasá mé acésta imagine. Cereti pentru dins'a pretiulu celu mai mare. . . elu va fi dinainte acordatu. . .

— Redica-te, Domnulu meu!

— Nu mai curendu, pana ce nu-mi veti implini rogarea. . .

— Extas'a Dvóstre, Signore, este totu

Parrhasiu.

atâtu de surprindietoria câtu si miscatória. Unu barbatu ce posede talentulu a implorá atâtu de fierbinte, si-va vedé pare-mi-se realizandu-se tóte dorintiele sale....

— Signora, Dvóstra ve invitoiti....

— A ve impliní rogatiunea, inse numai cu acea reserva, déca-mi veti spune: cine sunteti ?

— Vai mie! striga necunoscutulu, si-si acoperí fati'a cu manile.

— Care secretu obscuru ve impune forti'a, de a fi constrinsu a-mi retacé numele Dvóstre ?

— Este o promisiune solenela, ce me constringe, a portá aici in Veneti'a unu nume falsu....

— O! atuncea spuneti-mi celu pucinu numele celu falsu....

— Numesce-me: Marchisulu Teo, Contele Santangelo, Duca de Medici séu scurtu si simplu Ricciardo, ori cum veti voi.

— Signore! eu nu te precepu!

— Consolati-ve cu aceea, câ nu sunteti numai singura ca atare. Eu sum unu omu sermanu, pe care nu-lu precepe nimene in lume.

— Se pare câ aveti multe suferintie ?

— Mai multe decâtu aru poté suportá o suta alti....

— Eu te compatimescu, Domnulu meu!

— Acést'a mi-causéza mangaiare, Signora! Dara pentru ca sê revenimu éra-si la cadrulu Dtale. Pretiulu acelu'i-a-si ?

— Eu vi-lu prezentezu, díse artist'a, care se emotiunase prin espressionea suferitória a necunoscutului.

— Signora, díse strainulu cu unu orgoliu ce numai unui Spaniolu i este comunu, eu nu sum unu ceisítoriu.

— Unu prezentu nu este o elemosîna....

— Si totu-si nici un'a nici alt'a nu potiú sê primescu de la Dvóstra....

— Atuncea voiú retiené cadrulu pentru mine.

— Ai indurare, Signora! implorá elu cu acelu accentu nesprimaveru ce érá singularu si care i imprumutá o fortia neinvinsa intregi lui fiintie.

— Ei bine, solvesce-mi pentru dinsulu aceea si atâtu de pucinu câtu voiti.

— Acést'a o primescu, eschiamà streinulu incantatu. Si candu mi-veti permite a tramite dupa elu ?

— Ve sta totu momentulu spre despunere.

— Eu grabescu a casa, pentru ca inca

asta-di sê ve solvescu o mica parte din marea mea detoria, díse strainulu barbatu; aruncá inca o privire plina de candóre pe portretulu ei, inecá unu suspinu si apoi se duse.

Rosalb'a inse recadiú intr'o profunda meditatiune.

III.

Cine este acestu barbatu enigmaticu si misteriosu? Acésta intrebare érá ossi'a si focarulu ideiloru sale. Rosalb'a se vedea constrinsa a-si marturi, câ acestu barbatu posede unu ce fara nume, care o atragea cu o fortia magica. Dins'a care si-conservase, pana in momentele presinte, verginal'a sa anima, de ori si ce impresiune a amorului, simtiea acuma in cea mai adenca profunditate a sufletului seu o miscare ce i causá nelinisce. Ori si unde si-arú fi aruncatu privirile, ea nu vedea altu ceva, decâtu imaginea necunoscutului: ea aterná de toti paretii atelierului ei, cautá prin tóte ferestrele, se uitá prin tóte gaurele de chieia. Necunoscutulu, de si nu mai érá teneru, i se parea mai infocatu decâtu multi juni. In tonulu vocei sale jacea unu farmecu fatalu, care o facea sê tremure, pentru câ simtiea, câ mai curendu séu mai tardiu va fi invinsa de acestu farmecu.

Ea luá palet'a, se asiediá inaintea stativei de desemnu si se nisú a da ideiloru sale o alta directiune; eternu ele inse se rentorceau la acelu streinu, care stá atâtu de viu inaintea ei, încâtu fara ca sê scia, ea depinsese conturile imaginii lui. Spariata, ea aruncá penelulu, ca si candu s'aru fi tredítu dintr'unu somnu, candu vediú conturile portretului seu.

— Acestu necunoscutu, eschiamà ea, trebuie sê poséda o fortia supranaturala, care mi-amagesce tóte simtírile si mi-farmeca tóta esistenti'a. Inca nici unulu din toti barbatií câti i-am vediutu nu au esercitatu a supr'a mea o astfelu, de impresiune. Din ochii lui flacaréza o vapaia, care se parea câ me topesce; fia-care din privirile lui me ardea ca o picatura de oleu fierbinte. Si totu-si incercam unu sentimentu ce me infióra cu o agitatiune ce nu o presimtîsem nici odata. Si in sa-si imaginea lui, pe care o am desemnatu, fara ca sê sciu ce facu, privesce la mine cu nisce ochi, cari miritéza totu sangele, si cu câtu contemplezu mai multu aceste trasure, cu atâtu mai fierbinte arde fruntea mea, cu atâtu mai ardiatoru micercula si mi-fierbe sangele prin vine. Mi se pare ca-si candu aru trebuí sê me aruncu in misterios'a profunditate a acelu ochi, in cari, ca doui salamandri, tîntescu a supra mea sa-

gete ardietőrie, cari mi-ranescu anim'a, mi-inveninēza spiritulu si mi-causēza o ametiēla, pe care nu o pociu repugná. Asiu inghitî aceste trasure cari, asemenea unoru sirene — simtu, — câ me tragu in valtóra seductiunei si in sinulu culpabilităti. Ceriule, cine este acestu barbatu enigmaticu?!

In acel'a-si momentu usi'a se descide, intra unu arapu in livrea rosia ca siarlachulu, si cadiendu pre unu genunchiu, presentēza artei-tei, pe o perina de atlasu, o cutîa de lemnu de ebenu cu chieia de auru.

De la cine? intrēba Rosalb'a surprinsa.

— De la marchisulu Teo, pré gratiosulu meu stapanu.

Signor'a Cariera deschise cutî'a si aflá intr'insa giuvaere de diamantu, a caroru splendóre semená multu cu schinteirea unui sloiu de ghiacia luminatu de sóre. Pre langa acestu presentu se mai aflá inca o bileta, prin care donatorulu se rugá pentru permissiunea, de a o mai poté visitá inca odata si a-i dîce inaintea plecarei sale unu ultim u adio.

— Stapanulu teu voiesce sê parasēca Veneti'a?

— Mane deminētia, respunse arapulu.

— Spune-i domnului teu, câ dorescu sê-lu vediu inca asta-di.

Servitoriulu se inchinà tacundu si se duse.

Rosalb'a se uitá inca odata la giuvaere si si-dîcea, câ nu au vediu, nici odata pietre scumpe de asia marime, diamante si giuvaere de o asemenea frumsētia si valóre.

— Marchisulu Teo, trebuie sê fia unu nabobu séu insu-si Marele-Mogul in persóna. Dara mai multu ca presentulu sêu, me preocupa imaginea lui, care mi-sta necontentitu inaintea ochiloru. Me interesēza acestu streinu óre numai pentru câ s'au invelitu intr'unu velu misticu, ce mi iritēza curiositatea. Ah! nu curiositatea singura este ace'a ce me indémna a radicá velulu despre acestu misteriu. Unu sentimentu, pe care nu cutezu a-lu numí, me agita cu o fortia, care me rapesce cu sine. . . . Dumnedieu scie câ unde? adause artist'a cu o nelinisece ferice.

Dupa ace'a mai contemplá inca odata autografulu streinului, sburà cu privirile sale preste cuprinsulu acelu orduri si le compresà de fragedele rose ale gurei sale.

— Eu sunt farmecata, eschiamà ea si incepù a plange amaru.

IV.

— Pentru ce plangi Signor'a? intrebà Cleli'a, confident'a artei-tei, care intrase numai atunce.

— Inca nu ai auditu nici odata de acei mateloti cari, pe candu ceriulu este fara nori, prevedu apropiarea unui teribilu uraganu, naufragiu si peire?

— Ce-ti causēza asta nelinisece?

— O presimtîre, care mi apésa anim'a ca unu grozavu alpu si care amenintia a me strivi.

— Vedi fantasme, Signora, acolo unde nu sunt. Prinde-ti curagiu si-mi descopere, ce te nelinisece.

— Inainte cu dóua óre primíi visit'a unui necunoscutu pe care — presimtîrea mea mi-o spune — l'au tramisu unu demonu in apropiarea mea.

— Ce voiá elu de la dta?

— Imaginea mea.

— Si i-ai datu-o?

— Pentru câ me implorá cu o vapaia, carei-a nu-i poteam resiste. Cu unu patrariu de óra inainte de acést'a, mi-tramise aceste giuvaere pentru portretu, dîse Rosalb'a si deschise cutî'a.

— Maic'a Domnului! strigà Clelia.

— Ce ti-este? intrēba artist'a inspaimentata.

— Splendórea pietreloru m'a orbitu atátu de tare, câtu involontara trebuì sê inchidu ochii, câ-ci schinteirea acestoru colori fulgeratórie mi-au causatu dorere.

— Astfeliu mi-se intemplá si mie si totusi combatui dorerea si mi-pironí cu unu straniu simtiementu privirea a supra acestoru pretíose ornamente.

— Eu me pricepu la diamante si sum tare convinsa, câ aceste giuvaere au unu pretiu de dóue-dieci mfi de scudi. Cátu de avutu trebuie sê fia acelu strainu, care póte sê ve puna la picíore unu presentu atátu de valorosu. Scii, Signora, cine si ce este elu?

Nu, Clelia, si acést'a este ce me nelinisece. La repetît'a mea rogare de a-mi spune numele seu, mi-dete unu respunsu nedefinitu.

— Numesce-me, mi dîse elu, Marchisulu Teo, Conte Sant Angelo, Duca de Medici séu scurtu si simplu Riciardo!

I. G. Baritiu.

(Va urmá.)

SALONU.

Fetele de siese-spre-diece ani.

Chers enfans, dansez, dansez !

Votre âge

Échappe à l'orage :

Par l'espoir gaîment bercés,

Dansez, chantez, dansez.

Béranger.

Féta mare !

Intielegeți dvăstre importanți'a acestor cuvinte ? Sciti ce multumire și fericire ele exprimă ? ... De nu intielegeți, de nu sciti, uitati-ve la o copila de siese-spre-diece ani candu dins'a pentru prim'a-óra spune :

— Eu sum féta mare !

La pronunțarea acestor cuvinte tali'a ei se 'naltă cu superbia majestósa ca cedrul muntelui ; fati'a-i imbraca vestmentulu seriosității impunetórie ; și ochii ei ratecescu pe plaiulu fericirii eterne . . .

Féta mare !

Aceste dóue cuvinte contienú idealulu creatu in visurile toturor copilitielor mai tinere.

A fi féta mare este o fericire sublima ; și féta numai atunce devine „mare“, candu a intratu in alu siese-spre-diecele anu alu vietii sale . . . De aice dorinti'a ardenta a toturor fetitieloru mai mici d'a ajunge si ele de siese-spre-diece ani !

Este unu ce curiosu in viéti'a femeiloru, cá pana ce ele sunt de totu tinere, dorescu sê devina mai — mari, — dar candu trecu de siese-spre-diece ani, tóte vreu sê apara mai tinere . . .

Anulu alu siese-spre-diecele jóca unu rolú importantu, forméza o epoca remarcabila, in viéti'a femeiloru. Acest'a e anulu lorú celu mai iubitú, celu mai ferbinte adoratu.

Si fiindu cá lorú li place atâtú de multu anulu acest'a, nu ne potemu mirá delocu, cá ele lu-lungescu atâtú de multu, încátu anulu alu siese-spre-diecele devine anulu celu mai lungu in tóta viéti'a lorú. Acesta duréza de dóue ori de trei ori atât'a ca si altu anu ; si nu existe féta, carea sê nu remana celu pucinu doi ani dupa olalta totu numai de siese-spre-diece ani . . .

Dar pentru ce fetitielú dorescu cu atât'a caldura sê devina fete mari, fete de siese-spre-diece ani ?

Éta întrebarea, ce ni se ivesce mai antáiú, si la care potemu sê respundemu iute si usioru !

Anim'a femeiesca e unu sorginte de poesia . . . poes'a iubescú simtiemintele fragede, sublime . . . nóue . . . Si anulu alu siese-spre-diecele este unu tesauru de poesia sublima . . . nóua . . . necunoscuta inca . . .

Éta secretulu dorintiei d'a fi féta mare ! . . . Éta esplicatiunea dorului d'a ajunge de siese-spre-diece ani !

Anulu alu siese-spre-diecele este pentru fete ceea ce este pentru artisti oper'a lorú prima pusa la vederea publicității ; ceea ce este pentru actorii teatrali primulu rolú de debutu mai mare ; ceea ce este pentru unu june cu simtieminte eroice — prim'a lupta.

Anulu alu siese-spre-diecele este pentru ele pórt'a, ce stá la intrarea un-i gradini frumóse. Déca nu intra prin pórt'a acest'a, ele numai din audiu potú sê

cunósca frumusetile gradinei ; trebuie dara sê tréca pragulu ei, déca vreu sê guste placerile, ce interiorulu le preséra a supra óspetiloru sei.

Anulu alu siese-spre-diecele deschide dara o era nóua in viéti'a feteloru ; si acésta era e plina de farmece, de noutáti incantatórie, cari remanu imprimata pentru totu-de-una in anim'a lorú pré capabila de asemena simtieminte.

In anulu acest'a ele esu din cunun'a gingasia a copilitieloru, parasescu papusiele, florile nu le mai multumescu, paserile nu li mai resfira tristéti'a, visurile lorú copilarescu au sboratu . . . Ele au deja alte obiecte de predilectiune . . . alte aspiratiuni . . . alte visuri . . . cá-ci éta sunt proclamate de — fete mari.

O féta mare are altu cercu de petrecere, alta societate de conversatiune ; trebuie dara ca si ideile sale sê se acomóde acestora, cá-ci altu-felu ea ar fi o córda disonanta in armoni'a sociala, si ómenii i-ar díce, cá dins'a e totu „féta mica“, si ast'a ar considerá-o dreptu ofensa.

Fét'a mare ese din miculu cercu familiaru, si se introduce in lume, merge la balu . . . la primulu balu !

Ah ce cuventu farmecatoriu este acest'a !

Primulu balu e evenimentulu celu mai importantu in viéti'a copileloru. Ori cu cine ele se intelnescu, ori si candu, si ori unde, n'au mai placutu sujetu de conversatiune, decátu balulu ffitoriu. Acest'a li consuma totu timpulu, dílele si noptile, tóte órele si minutele. Inainte de balu ele n'au alto cugete decátu ce toaleta sê-si faca ? ce vestmentu li va siedé mai bine ? cum voru fi mai frumóse ? Si-apoi incepu preparatiunile cu septemanile si lunile inainte, — pana ce éta in urma diu'a mare se apropia ! Atunce apoi indesiertu te incerci a li escitá viociiune. Ele devinu melancolice, tacute, palide, bolnave, cá-ci nu potú dormi — de fericire.

Dar unu fantomu negru le inveninéza visurile, le amenintia cu unu pericolu cumplitu, cá n'oru avé jocatorii . . . si ele se temu . . . si frici'a lorú e teribila . . .

Fericite fiintie a carorú idealu de incantare este numai unu balu !

Dar balulu reese splendidu. Jocatorii sunt multi. Ele dantiéza necontentitu si visulu de fericire se realiséza.

In cotillonu tiner'a copila si-petrece cu unu june naltu, brunetu, cu fatia palida, si ochi negri ; si-acestu june o conduce in o lume nóua, necunoscuta inca, i vorbesce despre ceriu, despre raiu, despre fericire. Copil'a fericita lu-asculta cu placere ochii ei ratecescu pe unu plaiu de voluptate ; ea e incantata si cugeta, cá toti ómenii sunt fericiti si cáile vietii sunt acoperite numai cu buchete de flori . . . de cari se impartu in cotillon . . .

Balulu trece, dar s:venirea lui remane imprimata in anim'a ei. In órele sale solitarie si-revóca in memoria — cotillonulu . . . si pe . . .

Dar acest'a e unu secretu . . . primulu secretu alu ei ! Sê nu-lu descoperimu dara nici noi ! Destulu de apriatu ni-lu denuncia fati'a ei palida . . . tacerea-i melancolica . . . si suspinele ce sbóra din sinulu ei in departare.

Sê nu-lu descoperimu, câ-ci evenimentulu acest'a e unu secretu. Dar o copila de siese-spre-diece ani nu scie inca ce e secretulu. Ea insa-si lu-descopere amicei sale de aceea-si etate.

Fetele de siese spre-diece ani sunt sincere intre siné. Ele si-marturisescu secretulu loru celu mai profundu... chiar si amorulu loru. Si marturisindu-lu, se simtiescu fôrte fericite. Mai tardîu nici un'a din ele nu va spune amicei sale pe cine iubescce, pentru câ atunce in sinulu loru s'a incuibat unu simtiementu nou... gelosi'a.

In etate de siese-spre-diece ani fetele nu cunosc acestu cuventu. Anim'a loru nu are, decâtu numai o côrda, ceea a sinceritâtii, — si in naivitatea loru gandescu, câ tóta lumea e ca dinsele.

Din asta cauza, iubire adeverata intre femei nici nu esiste, decâtu dóra numai in etatea, despre care vorbimu acuma. Mai tardîu deseale amagiri in ssól'a vietii le invétia a se portá cu mai multa reserva si precautiune... Si-atunce nici ele nu mai sunt atátu de amabile, câ-ci si-au pierdutu farmeculu inocintiei. Anim'a loru devine o gradina cu flori, dar in care sunt si — spini impungatori; o mare in care sunt nu numai margele, — dar si vigelê, cari amenintia cu naufragiu pe tôte — rivalele loru; o padure verde, in care afara de paserile cantatorie, se ivescu si nesce sierpi — calumniatori...

Si-apoi — sê te ferésca Domnedieu!...

O fêta de siese-spre-diece ani represinta sinceritatea cea mai adeverata. Guriti'a ei este fôrte aprôpe de anim'a-i. Ea vorbesce precum simte, si n'are nici idea despre acea invetiatura a unui diplomatu mare, câ limb'a e data omului pentru a-si ascunde printr'ins'a cugetele si ideile sale cele mai intime. Inca si atunce, candu buzele-i nu-i denuncia secretulu, portarea-i intaritata ni-lu vedesce, ni-lu face vizibilu.

Nu este mai usioru, decâtu a descoperi amorulu nei copile de siese-spre-diece ani, candu dins'a se afla in societate. Tôte amicele sale glumescu, ridu, sunt vesele, si converséza despre unu june. Tôte lu-critica, si-spunu parerile loru despre dinsulu; unele lu-defaima, altele din contra lu-lauda, câ este cultu, frumosu... Tôte vorbescu. Numai ea tace si nu pronuncia nici unu cuventu, ca nu cumva ôre-care dintre cele neconfidente sê-i descopere secretulu si sê zimbésca la vederea suferintieloru sale. Dar acésta intaritare i siede fôrte reu, câ-ci nu este naturelulu ei; ea aluneca pe unu terenu falsu, si in urma se afla in perplexitatea cea mai mare. Acésta perplexitate i rosiesce fati'a, ochii ei nu cutéza a se uitá dreptu, si tóta tremura de frica...

Si vediendu-o in starea acést'a, ea ni pare ca o ramurica incarcata cu multe flori, pe cari abie le pôte portá; ca o albina impovarata cu miere; si ca o flóre ce-si ascunde 'n sinu róu'a nutritória...

Si vediendu-o astu-felu, ôre cine n'ar observá numai decâtu, câ dins'a iubescce cu totu foculu animei sale? Ôre cine n'ar aflá numai decâtu, câ dins'a e in-amorata de acelu june? Fara ca sê rostésca unu singuru cuventu, numai portarea ei ni-o denuncia intr'unu modu fôrte claru si necontestabilu.

O fêta de siese-spre-diece ani e personificarea amorului adeveratu, sinceru si nefatiaritu. Amorulu ei s'aprinde iute si nu se pôte stinge nici chiar prin — tradarea amantelui seu. Ea si atunce lu-totu mai iubescce cu acél'a-si focu; vérsa lacrime ferbinti pentru

perderea lui; si nu pôte sê crédia, câ acél'a a comisu tradare, lu-crede incapabilu de asié ce-va, si atribuie schimbarea lui altoru impregiurâri nedependinte de vointi'a dinsului. Amorulu ei arde ferbinte, i ucide surisulu de pe buze, si i vescediesce florile rumene de pe fati'a sa; devine bolnava... dar ea totu iubescce inca.

O fêta de siese-spre-diece ani e amorulu idealisatu. Ea iubescce din primul momentu, in care si-a parasi 'n papusiele. Iubescce... dar inca nu scie pe cine. Inse lu iubescce ferbinte. Si-creéza unu idealu, si adóra pe acest'a.

Amorulu face a supra ei o impresiune atátu de profunda, incâtu dins'a e capabila sê iubésca, sê adóra chiar, pe necunoscutulu autoru alu unei poesii de amoru, ce esprime eventualminte simtiemintele sale. De mi-aducu bine a minte, si marele poetu spaniolu Cervantes asîsdere numai prin farmeculu lirei sale a cuceritu anim'a unei june copile, carea apoi mai tardîu i deveni sociá.

Invidiabile Cervantes!...

O fêta de siese-spre-diece ani este pietatea insasi. Ea umbla cu bucuriá la biserica. Cartea ei de rogatiuni e plina de flori si frundie vescedite, suveniru pretiose din ôrele bucuriei si ale fericirii. Ea se róga lui Domnedieu numai pentru parintii sei, si pentru realizarea fericita a amorului ei. Si dins'a e vrednica de binecuvéntarea ceriului...

O fêta de siese-spre-diece ani e cea mai frumoasa poesia. Spiritulu ei acusi vioiu, acusi melancolicu, e sujetulu; vócea ei incantatória — ritmulu; capulu ei — titlulu; tali'a graciósa — form'a, — si in fine pic'ôrele-i usióre forméza metrulu...

Déca tôte poesile aru fi atátu de dragalasie ca si o copila de siese-spre-diece ani, tóta lumea ar ceti necontentitu totu poesii!...

Si fiindu câ ins'a-si ea este o poesia, dins'a — candu cetesce — prefera lectur'a, ce respira fantasia juvenila si melancolia poetica.

Umorulu nu face a supra ei nici o impresiune mai remarcabila; ér satir'a muscatória pentru dins'a e o enigma nentielésa. Ea nu pôte ride de nime, si déca din intemplare totu-si s'a furisiatu pe buzele ei vr'unu surisu ironicu, lu-ascunde iute, ca nu cumva cine-va, sê-lu observe, si sê-i póta díce, câ a comisu o fapta ne-cuviinciósa.

Dins'a iubescce mai multu intre tôte poesile de amoru; aceste le invétia si le recita a dese ori. Dintre novele si romanuri i placu numai acele, cari se termina „bine“, adeca cu — cununía.

Si in secretu si ea cugeta la cununía — sa.

— Ah candu va fi aceea?

Dupa ce veti mai merge odata la balu!

Josefu Vulcanu.

CE E NOU?

La numerulu presinte alaturámu invitarea de prenumeratiune pentru fói'a nóstra. Ne luámu voia a trage a supra ei atentiunea onorab. nóstre prenumerate, rogandu-le a mai aduná si alte partinitórie pentru acésta intreprindere. Cu câtu publiculu nostru abonante va fi mai numerosu, cu atát'a si fói'a acést'a va fi mai variata si mai interesanta. Ne rogámu de re-

noirea grabnica a prenumeratiunilor, ca sê ne potemu orientá de timpuriu in privinti'a esemplareloru, ce vomu avé de a tipári. Avendu enorme spese, fói'a nu se va poté tramite decâtu numai acelora, cari si-au renoitu abonamentulu.

* * * (*Infintiarea unui teatru nationalu*) fu salutata inca si din comitatulu Ugocia cu o viua bucuría. Eta ce ni scrie unu parinte protopopu de acolo: „Cu bucuría te insciintiezu, cá fondarea unui teatru nationalu fu intimpinata si de catra mic'a nóstra inteliginti'a de aice cu viua bucuría, si cu ocasiunea visitei protopopesi, ce am facutu in tractulu meu, multi mi-au promis, cá indata-ce comitetulu pentru administrarea fondului se va infintiá, voru conferi si dinsi pentru acestu scopu nationalu.“

* * * (*Concursu.*) Comitétulu centralu pentru serbarea de amintire la mormentulu lui Stefanu celu Mare a deschisu concursu pentru elaborarea si tienerea oratiunii festive la serbarea din Putna, la care póte sê concure fia-care studinte romanu academicu. Manuscriptele sunt a se tramite sub adresa: Nic. Teclu, Wien, Leopoldstadt, Hotel National, pana 'n 15 iuliu.

= (*Ni se scrie din Cernauti*) cá junimea romana studiósá d'acolo a arangiatu in dominec'a Rosalieloru o excursiune de petrecere in dumbrava „Horeci'a“, la care fu invitata intieleginti'a romana din mai multe parti; inse, fiindu tempulu nefavorituru, s'au prezentatu numai pucini participatori. Petrecerea se deschise prin unu discursu rostitu de dlu Mateiu Lupu, studinte in clas. VIII. Urmara apoi mai multe dansuri, intre aceste si hor'a, quadrille, tremblante s. a. Apoi se incepura dechiamatiunile, fiindu inaugurate de dlu G. Stefanescu, stud. in clas. V., prin poem'a „Unu resunetu din anima pentru infratire“ de Iustinu Popescu. Dlu Tudoru Stefanescu, juristu in an. I., tienú unu discursu bine simfítu si nimeritu, aretandu starea trista a Romaniloru din Bucovin'a, care se va poté meliorá numai prin unirea si colucrarna energica a totoror Romaniloru din patri'a lui Stefanu celu mare; si-terminá apoi cuventarea prin promisiunea, cá junimea stud. se va adoperá a se qualificá in arte si sciintie pentru a fi odata promovetóri'a binelui si prosperitati'i poporului romanu. Aplause sincere respusera acestei frumóse promisiuni. Bravulu patriotu bucovineanu Leone Ciuperca felicitá prin telegramu din Stanislau (Galiti'a) festivitátea junimei romane din Cernauti. Urmá apoi, dupa programu, joculu „Mazuru“ care, spre neplacerea corespundintelui nostru si a mai multor-a, se arangia in limb'a germana. Petrecerea se inchia cu „hor'a“, si óspetii se indepartara ducendu cu sine suveniru placute. — S'a datu si o tombola in folosulu fundatiunei Pumnulene, fiindu arangiata de gentilele dame romane din Cernauti. Tombol'a produse rezultate frumóse.

= (*O serbatóre onomastica in Urbea-Mare.*) Luni dupa Rosalie, in 13. juniu, avú locu in seminarulu domesticu oradanu intr'unirea unei frumóse cunune de óspeti romani si nêromani pentru serbarea onomasticeii eminentului romanu si barbatu de litere, Iustinu Popfiu. Intre óspeti erau de facia parintele canonicu si abate Ionu Popu, rectorulu seminarului domesticu, on. DD. profesori de la academi'a si celelalte institute locali, mai multi redactori si oficianti comitatensi, advocati, oficiari, teologi si juristi si, — ce trebuia sê spunemu mai antái, — o frumósa si eleganta cununa

de dame romane. Sub decursulu petrecerei s'au radicatulu mai multe toaste, intre aceste, unulu in onórea dlui canonicu si abate si altulu in a dlui Iustinu Popfiu, pentru sacrificiele materiali si spiretuali aduse prin ei spre binele si prosperitatea junimei romane din mai multe parti in Urbea-Mare. Dlu profesoru de dreptu, Kudelka, díse, intre altele, cá — cu tóte cá unguirii cunoscu pe dlu Popfiu de unu romanu incarnatu, ba chiar ultraistu si dacoromanistu — ei, totu-si, lu-stiméza multu pentru inaltele sale virtuti si pentru comportarea lui afabila in viéti'a publica (Eta, cá chiar si inaintea unguiriloru ajunge mai multu a fi romanu solidu si sinceru decâtu lingáu — lingusítoru!) Toastantii si-adusera apoi aminte si de brav'a societate de lectura a junimei romane, care face nu arare-ori publiculu oradanu multa placere prin productiunile sale literarie si artistice. — Intre aceste corulu vocalu si orcestrulu alu tinerimei seminariale intoná mai multe canetece si piese nationale procurandu óspetiloru o adeverata voluptate sufletésca. Petrecerea cordiala tienú de la 4 óre postmeridiane pana 11 nóptea, candu toti se despartira intre felicitári fratiesci.

Literatura si arte.

* * * (*Societatea Dlui Mateiu Millo.*) De la Brasiovu primimu de datu 15/3 juniu urmatóriele síro: „Nu este adeveratu, cá dlui Millo si societáti sale i-ar fi facutu din partea cui-va cea mai mare dificultate in activitatea sa artistica. Tocm'a si ieri am intrebatu inadinsu pre dlu Millo in cauza acést'a, éra dsa ni dechiará cu tóta sinceritatea ce-lu caracteréza, cá nici polit'i'a, nici censoriulu pieselorlu nu-i pusera nici unu feliu de pedeca, si cá preste totu este pré-multiumitu de bun'a primire ce avú; mai alesu cá asta-data si dintre nêromani au cercetatu teatrulu romanescu mai multi, de cátu in alti ani. Poimane societatea pléca de aici la Sabíiu, éra de acolo la Clusiu, unde, dupa cum ni spuse totu dsa, este invítatu nu numai de catra familielê romanesci de acolo, ci si de catra cele unguresci, cari dorescu sê védia una-data in viéti'a loru si representatiuni romanesci. Asié dar Millo — adeveratulu Levasseur alu romaniloru — va jocá si in Clusiu. De la Clusiu incatrâu va apucá, nu scimu, credemu inse, cá va merge unde va fi chiamatu. La Bucovin'a nu va merge in anulu acestu-a. Cá dlu Millo nu dá drame serióse, si-are cuvintele sale, pre cari le pricepu numai cunoscutorii de arte, éra nu aceia, carii nu sciu sê distinga de es. intre Racine si Molière, intre Talma si Levasseur, etc.; carii nu sciu, cá pucinele drame nationale, cari se producu in teatrulu celu mare din Bucuresci, ceru unu aparat, care costa câte 2 pana la 400 sute galbeni. Si apoi cine va cutozá sê céra ca, numai spre a satisfice unoru pretensiuni nerumegate, nisce personagie maretie, istorice, immortali sê fia parodiata si caricata, in locu de a fi infaciasiate intru tóta grandórea si splendórea loru. Societatea lui Millo si-are specialitátiile sale, comed'i'a si vodevilulu, aceste-a le-a cultivatu de la inceputu, in aceste-a ea se póte mesurá cu cele mai bune, din câte a vediatu Transilvani'a vre una-data la germani si la unguiri. De la Brasiovu ni se mai scrie: „In 1513, trup'a dlui Millo dede in beneficiulu directoriului séu dram'a nationala: Jianulu, capitanu de haiduci, piesa originala in 4 acte,

compusa de dlu Millo. La acésta representatiune de adio de la Brasiovu, teatrulu a fostu atâtu de indesuitu, precum nu s'a mai vediutu de multi ani. Tóte rolele s'au esecutatu cu multa precisiune, desele aplause nu mai voiau sê inceteze. In fine una deputatiune de patru membri presentâ dlui Millo dóue suveniru, adeca unu paharu de argintu provediutu cu inscriptiune corespundiatória si unu porte-cigare. Surprinsu de acésta intempinare si semnu de stima si amóre, artistulu est pre scena, facû a i-se torná vinu in acela-si paharu, ce i-se oferi inainte cu pucine minute, si apoi, inchinandu pentru prosperitatea si fericitul viitoriu alu natiunei romanesci, si luâ remasu bunu intre aplause nóue si entusiastice. („Fed.“)

* * (Programulu *siedintiei publice*.) ce se tienû in 13 jun., de societatea de lectura a tinerimei studiöse de la gimnasiulu din Blasiu : 1. Poterea sciintiei, prosa de Andreiu Ghidiu, declamata de autoriu. 2. Ionu Voda celu cumplitu, poesia de I. Vulcanu, declamata de Ios. Gog'a. 3. Melodie bucurescene, de Flechtenmacher, esecutate de mus. instr. 4. Stefanu celu Mare, disertatiune de autoriulu ei Onoriu P. Tilea. 5. Hor'a reorganizarei, poesia de D. Bolintineanu, cantata solo de Ios. Olteanu. 6. Limb'a romana, prosa originala, declamata de autoriulu ei Teodoru Ceontea. 7. Limb'a romana, poesia de G. Sionu, cantata de corulu vocalu. 8. Unu visu de poetu, poesia de I. V. Alesandri, declamata de Alesandru P. Siandru. 9. Mórtea lui Optamu, disertatiune de autoriulu ei Simeonu Popescu. 10. Dialogu intre doi studinti, de Pintea A. Ternaveanu, produsu de autoriu si Nicolau Danilescu. 11. Longinu, poesia I. Vulcanu, declamata de Luc'a Rusu. 12. Ardelean'a, de Stefanu Perianu, esecutata de mus. instr. — Totu cu acésta ocaziune se arangiá unu balu in folosulu bibliotecei societatei de lectura, in sal'a Otelului Natiunalu.

Contribuiri si oferte

in favorulu teatrului natiunalu.

Gavrilu Chisiu, proprietariu in Bihari'a a platu rat'a prima din sum'a subscrisa . . .	50 fl.
Teodoru Popu invetiatoriu in Transilvani'a . . .	2 fl.
Sum'a . . .	52 fl.

Din strainetate.

= (De la *conciliulu ecumenicu*) diuariiele aducu sciri interesante, intre altele, despre *siedinti'a* de la 14 iuniu, in care s'a continuatu pertractarea schemei de infalibilitate. Vomu atinge aci dóue momente interesante. Anume, intre cei ce vorbira in *siedinti'a* acést'a, merita tóta atentiunea nóstra Gregoriu Iussufu, patriarculu Antiochiei, si parintele Ionu Vancea, arceiepiscopulu Albei-Iulie. Celu d'antâiu aretâ prin epistole primite de la sufraganii sei, cá decretarea dogmei de infalibilitate va produce rezultate grele. „Sufraganii mei dicu, cá nu voru cede, nici câtu e unu firu de peru, din drepturile autonomice ale besericeii orientále; si déca eu voiu cede, ei me aviséza sê nu me mai intorcu in mediloculu lor; daca veti pune pre altulu in loculu meu, ei lu-svatuescu, sê nu cuteze a intrá in dieces'a mea.

In fine — dicu ei — ne-amu uritu cu Rom'a, si vremu sê ne întorcemu la schisma!“ Dupa venerabilulu antiochianu radica cuventulu parintele Vancea si dupa ce esplicá cuventarea mai nóua a cardinalulu Pitra (prefectu alu bibliotecei vaticane, francesu de nascere, din ordulu benedictiniloru din Franci'a), combatendu-i asertiunea, cá canónele besericeii orientale aru fi falsificate, caracterisá cum se cuvine pe cardinalu ca pre unu scriptoru bes. si apoi continuá cam asié: „Trebuie totu-si sê presupunemu, cá unu omu, ce se numesce pe sine si, pote, vre sê fia numitu si de altii de omu de facu in cestiunea canóneloru, trebuie, dicu, sê presupunemu, cá precepe bine cestiunea. Dar lucrulu sta altmintrea. Pentru cá canónele besericeii orientale nu numai sunt nefalsificate, ci ele au remasu pure si neatinse in originalitatea loru ce o aveau inainte d'ast'a cu 15 secle. Si, totu-si, s'au intemplat falsificári. Aceste s'au intemplatu inse Rom'a in o mesura atâtu de mare, câtu nici unu canonu orientalu nu se afla nefalsificatu si neviolatu in „Corpus Juris Canonici“ compilatu in Rom'a. Déca cardinalulu Pitra acusa pe orientali cu asemene falsificári, cari s'au comisu numai prin papii Romei, atunci séu este ignorantu séu minciunosu si calumniatoru (mendax et calumnator)!“ — Audiendu aceste drepte cuvinte, legatii papali sarira ca fripti de pre scaunele lor, si urmâ o larma cumplita, câtu venerabilulu oratoru se vediu silitu a parasí catedr'a. — Sentimû o viua bucuria potendu inregistrá acésta scire, care ni da o nóua próba despre bunele sentiente si luminatele vederi ale parintelui Vancea; Pré Sant'i'a sa si-a implinitu o sacra detorintia fatia cu biseric'a sa amenintiata si batjocorita de papismu, ungurismu s. a. Pentru acést'a lu-voru feliicitá dimpreuna cu noi toti amicii umanitáti.

= (*Dickens a moritu.*) Boz, marele autoru anglezu celu mai mare romantieru si umoristu alu lumei moderne, nu mai este intre viui. Elu repausá in 10 iuniu a. c. in aprindere de creri. Operele lui: „Cas'a desiérta“, „Twist Ollivier“, „Timpuri grele“, „Dóue cetáti“ s. a. sunt multu mai cunoscute publiculu europénu decátu sê fia cine-va necesitatu a demustrá marimea literara a nemoritorulu Dickens. Discursurile si conferintiele lui nu sunt mai pucinu eminente decátu romantiele lui. Elu si-a cascigatu prin operele sale nu numai simpat'i'a si admiratiunea lumei civilizate ci si o avere colosale, din care a sacrificatu nu pucinu pentru scopuri filantropice. Dorinti'a mai multoru compatrioti ai sei este ca osamentele lui sê se depuna in cript'a abatiei de Westminster. Regin'a si mai multe notabilitáti ale Angliei si-au espresu inaintea familiei repausatulu condolinti'a lor pentru perderea ce ajunsu-o.

= (*Victoru Hugo*) fu acusatú de multe ori, cá are unu venitu colosalu si, totu-si, e avaru (sgarcitu). In o epistola a sa, adresata nu de multu unui amic alu seu, marele poetu desfasiura starea averei sale precum urméza: „Éca, cum sta venitul meu, despre care se dice cá face o suma de 78.000 franci. Dupa perderile suferite in urm'a esiliulu meu, la ultim'a Augustu, an. 1868, averea mea erá urmatóri'a : 1) Din 3000 actiuni de la banc'a belgica am 34,000 franci; 2) Din Angli'a, manuscrisulu meu din urma mi-va aduce 12,500 franci; 3) de la Institutulu Francesu tragu 1000 franci; 4) locuinti'a mea din Hautville-House o pretuescu cu 1000 franci. Aceste venituri facu la olalta 48,500 fr. In urm'a raporteloru mele familiari trebuie sê spesescu la anu 29,000 franci. Afara de acésta suma mai spen-

dezu pentru diferite reuniuni, dar mai alesu pentru asilulu de copii mici, fundatu de mine, cam la 7000 franci. Subtragundu din veniturile mele aceste două sume mi-romanu pentru person'a mea 12,000 franci. Numai atât'a potu sê spezezu, de-óra-ce, avendu prunci, nu potu sê me atingu de capitalulu ce lu-am."

Felurite.

= (*Parrhasiu.*) Sunt multe esemple, cari adevarescu, cum tendinti'a comuna d'a promove desvoltarea si perfectiunarea industriei a pretinsu nu arare-ori sacrificie de viétia omenésca. Asemene a pretinsu si sciinti'a. Inventorulu pravului (ierbei) de pusca deveni victima inventiunei sale. Medicii din Parisu, curiosi d'a se convinge despre efectulu persuasiunii, la 1840 fecera experimentatiune a supra unui condamnatu la mórte; culcandu-lu anume pre o méssa, lu-legara la ochi si lufecera sê crédia, cá va fi esecutatu prin scurgerea sangelui seu. I-impunsera man'a, fara d'a lasá in se sê-i curga din ea sangele; scursera apoi d'alungulu braciului lui apa calda din o spongiá (burete). In urm'a persuasiunii, condamnatulu slabiá din momentu in momentu si dupa tempu de patru óre elu cadíu intr'o ametiála mortala, din care nici nu s'a mai desceptatu. Simptomele acestei repausári sémene intru tóte cu cele ce se potu observá la mórtea normala, si acei experimentori predicara cu vóce inalta triumfulu sciintiei. — Cumcá si art'a pretinde óre asemene sacrificie, abié s'ar poté dovedí prin altu esemplu afara de cela alu lui Parrhasiu representatu in ilustratiunea din nrulu presinte alu fóioci nóstre. Eln, rivalulu lui Apelle, voi sê reproduca pre pandi'a sa pitorésca in deplina perfectiune, dorerea — celu mai agítatu sentiementu omenescu. Din acestu motivu elu s'a dusu la piatia, unde comercianti fara anima vindeau sclavi. Parrhasiu cumperá figur'a cea mai barbatésca dintre acele sacrificie viue ale aviditáti omenesci; lu-duse in gradin'a sa, lu-legá de unu stálp (furca) si, espunendu-lu celoru mai ardiétorie radie de sóre, lu-torturá in diferite moduri, prin sete, fóme s. a. In momentulu candu torturele intiparira pre faci'a pironitulu espressionea celoru mai crancene doreri, marele artistu, Parrhasiu se puse in aintea turmentatulu si-lu studiá; apucá penelulu si copiá de pre originalu imaginile cele mai viue, cari i eternisara renumele si glori'a. Dar posteritatea pastrá cu mai pucina fidelitate glori'a lui decátu modulu prin care si-a castigatu-o. In tempurile nóstre amu poté afirmá, cá artistii, mai multu decátu altii, devinu victima artei loru.

Gâcitura numerica

De Anastasi'a Leonovicu.

45. 4. 12. 3. 6. 32. 13. 2. Frumsétia nevestédita,

De ori cine pretiúrta;

45. 15. 24. 48. 17. 38. 42. 27. E a selbeloru decóre,
33. 11. 21. 48. 36. 28. 5. 19. 40. A primaverei vestitóre;

45. 49. 11. 33. 49. 19. 40. Ea-i simbolulu modestiei,
19. 24. 40. 30. 11. 45. 2. Unu orasiu alu Romaniei;
18. 27. 9. 19. 8. 40. Arbóre neroditoriu,
10. 20. 1. 31. 34. 16. 6. Materialufolositoriu;
36. 41. 39. 24. 29. 2. Lantiulu strinsu alu natiunii,
43. 25. 24. 22. 37. 44. Regele creatiunii;
14. 47. 25. 33. 14. 23. 41. 40. E o flóre majestósa,
Cu defectu, cá-ci nu mirósa;
25. 7. 50. 31. 46. Deacestasunt multi in lume;
26. 2. 35. 27. E unu sacru, dulce nume,
1—50. Luminósu lucéferu alu Romaniloru,
Pré zelosu preotu in templulu museloru.

Deslegarea gâciturei de semne din nr. 20.

Sermana inim'a mea,
Multu-i gelnica si ea;
Si la dusmani totu le pare,
Cá nu-mi e gelnica tare.

Sermana inim'a mea,
Multu se scalda 'n voia rea;
Si la dusmani totu le pare,
Cá nu mi-se scalda tare!

Deslegare buna primiramu de la dómnele si dómniásiórele Idoni'a Damsia n. Emanuulu, Silvi'a Moldovanu, Mari'a Gaitanu, Anastasi'a Leonovicu, Ersili'a Magdu, Mari'a C. Dascalescu, Mari'a Sava Gombosu, Luci'a Patitia, Laur'a Leonescu; si de la domnii Constantinu Ungureanu, Ilia Sporea, Alesandru Valutianu, Alesandru Frumosu, Severu Lucanu, Radu Popea.

Post'a Redactiunii.

Dlui B. A. in Batarei: Cei 7 fl. 60 cr. ni au sositu. Simpat'a Dvóstre pentru ide'a teatrulu natiunalu ni casiuna viua bucuria.

Dlui T. L. in Cenadu. Cari sunt acele tablouri?

La numerulu presinte alaturámu invitarea de prenumeratiune pentru „Familia.”

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piatia Pesciloru, Nr. 9.